

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

05 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul lărgit în următoarea componență:

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Toma Nadejda

Nicolaev Ghenadie

Timofti Vladimir

Moraru Petru

judecând, fără citarea părților la proces, recursul ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Gavriliță Vitalie, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2015, în cauza penală în privința lui

Țapeș Ion Andrei, născut la 21.02.1995, originar și domiciliat în s. Ruseștii - Noi, r-nul Ialoveni;

Paliț Ion Victor, născut la 06.09.1991, originar și domiciliat în s. Costești, r-nul Ialoveni;

Cozmuța Serghei Petru, născut la 29.10.1993, originar din s. Vînători, r-nul Nisporeni, domiciliat în s. Ruseștii - Noi, r-nul Ialoveni;

Harabagiu Nicolae, născut la 25.02.1996, originar și domiciliat în s. Ruseștii - Noi, r-nul Ialoveni;

Hortolomei Dionisie Tudor, născut la 09.07.1995, originar și domiciliat în s. Ruseștii - Noi, r-nul Ialoveni.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. Prima instanță: 12.06.2014 – 09.04.2015;*
- 2. Instanța de apel: 08.05.2015 – 17.09.2015;*
- 3. Instanța de recurs: 05.11.2015 – 05.04.2016.*

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Ialoveni din 09 aprilie 2015 inculpații Cozmuța Serghei Petru, Hortolomei Dionisie Tudor și Harabagiu Nicolae au fost recunoscuți vinovați și condamnați în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal la amendă în mărime de 400 unități convenționale, echivalentul a 8000 (opt mii) lei.

Prin aceeași sentință, Țapeș Ion Andrei și Paliț Ion Victor, învinuiți de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, au fost achitați, deoarece fapta inculpaților nu întrunește elementele infracțiunii.

Acțiunea civilă înaintată de Bolocan Ion privind încasarea din contul lui Cozmuța Serghei, Hortolomei Dionisie și Harabagiu Nicolae a prejudiciului material cauzat prin infracțiune, a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că, Harabagiu Nicolae, aflîndu-se în stradă în apropierea Liceului Teoretic din s. Ruseștii Noi, r-nul Ialoveni, de comun acord și împreună cu Hortolomei Dionisie, Cozmuța Serghei, avînd scopul comiterii huliganismului agravat, încalcînd grosolan ordinea publică și manifestînd o vădită lipsă de respect față de societate, fiind în stare de ebrietate alcoolică, s-au apropiat de Bolocan Ion, care mergea pe stradă și fără careva motive, din intenții huliganice, sub pretextul unui conflict avut anterior, au început să-l numească cu cuvinte necenzurate, după care, i-au aplicat ultimului multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului. Numai după intervenția lui Paliț Ion și Țapeș Ion conflictul a încetat, iar Bolocan a reușit să fugă.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr. 1051/D din 20.05.2014 lui Bolocan Ion i-a fost cauzată vătămare corporală ușoară, ce condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată.

Astfel, acțiunile inculpaților Harabagiu Nicolae, Hortolomei Dionisie și Cozmuța Serghei au fost încadrate în baza art. 287 alin.(2) lit. b) Cod penal – *huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică și exprimă o vădită lipsă de respect față de societate, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, precum și acțiuni, care se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, săvârșită de două sau mai multe persoane.*

Acțiunile inculpatului Harabagiu Nicolae au fost recalificate din art.287 alin.(3) Cod penal în art. 287 alin.(2) lit. b) Cod penal, deoarece nu s-a constatat *aplicarea unor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății.*

Totodată, Țapeș Ion și Paliț Ion sunt învinuiți de organul de urmărire penală, precum că avînd scopul comiterii huliganismului agravat, încalcînd grosolan ordinea publică și manifestînd o vădită lipsă de respect față de societate, fiind în stare de ebrietate alcoolică, împreună cu Harabagiu Nicolae, Hortolomei Dionisie și Cozmuța Serghei s-au apropiat de Bolocan Ion, care se deplasa pe stradă și exprimîndu-se cu cuvinte injurioase în adresa acestuia, fără careva motive, din intenții huliganice, în prezența altor persoane, au început să-l numească cu cuvinte necenzurate, după care, i-au aplicat ultimului multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, doborîndu-l la pămînt.

Astfel, acțiunile inculpaților Țapeș Ion și Paliț Ion au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. 287 alin.(2) lit. b) Cod penal – *huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică și exprimă o vădită lipsă de respect față de societate, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, precum și acțiuni, care se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, săvârșită de două sau mai multe persoane.*

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către procuror și avocatul Bogos Alexandru în numele inculpatului Cozmuța Serghei.

3.1. În motivarea apelului procurorul a indicat că, instanța de judecată la pronunțarea sentinței nu a luat în considerație circumstanțele cauzei penale, și anume, declarațiile părții vătămate, a martorilor Gonța Grigore și Catanoi Elena, care confirmă faptul că toți inculpații au participat la huliganism, deci toți, urmau a fi recunoscuți vinovați și condamnați pentru acțiunile sale ilegale, nu a dat o apreciere corectă probelor prezentate în sprijinul învinuirii și neîntemeiat a pus la baza sentinței declarațiile inculpaților și a martorului Paliț Zinaida, care este soția inculpatului Paliț Ion.

Totodată, a considerat că pedeapsa stabilită față de inculpații Cozmuța Serghei Petru, Hortolomei Dionisie și Harabagiu Nicolae este prea blândă în raport cu circumstanțele cauzei, deoarece careva circumstanțe atenuante care ar permite aplicarea unei amenzi minime, cum ar fi recunoașterea vinovăției, căința sinceră, recuperarea prejudiciului, nu au fost stabilite de către instanța de judecată.

A solicitat, casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care Cozmuța Serghei, Hortolomei Dionisie, Țapeș Ion și Paliț Ion să fie recunoscuți vinovați și condamnați în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal la amendă, pentru fiecare în parte, în mărime de 1000 unități convenționale.

Prin aceiași hotărâre să fie recunoscut vinovat și condamnat Harabagiu Nicolae în baza art. 287 alin. (3) Cod penal la 3 ani închisoare, iar conform art. 90 Cod penal a suspenda executarea pedepsei cu stabilirea termenului de probă de 1 an și 6 luni.

Admiterea în principiu a acțiunii civile.

3.2. Avocatul Bogos Alexandru în numele inculpatului Cozmuța Serghei, în motivarea apelului a invocat că, instanța n-a ținut cont de declarațiile martorului Căpița Diana, care a confirmat că într-adevăr la 23.03.2014 între Hortolomei Dionisie, Harabagiu Nicolae și Bolocan Ion a avut un conflict unde primii numiți au avut de suferit și anume au fost agresați de Bolocan I. și prietenii lui care au venit nechemăți la ziua ei de naștere.

Totodată a menționat că, însăși partea vătămată Bolocan Ion, fiind audiat în cadrul ședințelor de judecată a comunicat la întrebarea apărării că motivul conflictului din data de 08.04.2014, consideră, anume bătaia din data de 23.03.2014 de la ziua de naștere a lui Căpiță D.

În opinia apelantului, probele prezentate de către acuzatorul de stat în sprijinul învinuirii aduse inculpatului Cozmuța Serghei, nu confirmă vinovăția

acestuia în săvârșirea infracțiunii imputate, dar se înscriu în limitele art. 78 Cod contravențional - *Vătămarea intenționată ușoară a integrității corporale, maltratarea, aplicarea de lovituri, alte acțiuni violente care au provocat dureri fizice* și se sancționează cu amendă de la 25 la 50 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 40 de ore, sau cu arest contravențional de la 5 la 10 zile, iar din cauza expirării termenul de prescripție a înceta procedura contravențională.

A solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Cozmuță Serghei să fie achitat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2015 au fost respinse ca nefondate apelurile declarate de procuror și de avocatul Bogos Alexandru în numele inculpatului Cozmuță Serghei, cu menținerea hotărârii atacate.

5. În motivarea soluției date instanța de apel a reținut, că instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, corect concluzionând asupra vinovăției inculpaților Harabagiu Nicolae, Hortolomei Dionisie și Cozmuța Serghei de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin.(2) lit. b) Cod penal și totodată, achitarea inculpaților Țapeș Ion Andrei și Paliț Ion Victor, de sub învinuirea în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, deoarece fapta inculpaților nu întrunește elementele infracțiunii.

Vinovăția inculpaților Cozmuța Serghei, Harabagiu Nicolae și Hortolomei Dionisie a fost dovedită pe deplin, prin însăși declarațiile acestora, care în ședința de judecată, practic au recunoscut vinovăția lor în comiterea huliganismului, prin declarațiile părții vătămate Bolocan Ion și a martorilor Catanoi Elena, Paliț Zinaida, Gonța Grigore, Căpiță Diana (*date în ședința de judecată în instanța de fond și verificate în ședința instanței de apel*), precum și, prin raportul de expertiză medico-legală nr. 1051/D din 20.05.2014, care confirmă că lui Bolocan Ion i-a fost cauzată traumă cranio-cerebrală acută închisă manifestată prin comoție cerebrală; fractura oaselor nazale fără deplasare; plagă contuză regiunea frontală, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și în baza acestui criteriu, în comun se califică ca vătămare ușoară (f.d. 19, Vol. I).

Reieșind din probele descrise mai sus, instanța de apel a conchis că s-a dovedit cu certitudine faptul comiterii de către inculpații Cozmuța Serghei, Harabagiu Nicolae și Hortolomei Dionisie, la 08.04.2014 în stradă în s. Ruseștii – Noi, a unui act de huliganism agravat însoțit de bătaia lui Bolocan Ion, căruia i-au fost cauzate leziuni corporale ușoare conform raportului de expertiză medico-legală nr. 1051/D din 20.05.2014.

Instanța de apel a considerat alegațiile avocatului Bogos Al. neîntemeiate, deoarece însuși inculpatul Cozmuța Serghei în ședința instanței de apel a recunoscut că partea vătămată Bolocan Ion a început să fie agresiv și din acest motiv i-a aplicat câteva lovituri, astfel, se confirmă cu certitudine existența în

acțiunile acestuia a unui act de huliganism agravat și nicidecum a unei contravenții prevăzute de art. 78 alin.(2) sau 354 Cod contravențional.

Totodată, a fost respins ca neîntemeiat și apelul declarat de către acuzatorul de stat, deoarece instanța de apel a constatat că, instanța de fond corect a ajuns la concluzia privind achitarea inculpaților Țapeș Ion Andrei și Paliș Ion Victor, de sub învinuirea în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, pe motiv că fapta inculpaților nu întrunește elementele infracțiunii, fiindcă în cadrul cercetării judecătorești a fost dovedit faptul că aceștia nu au avut intenția comiterii unui act de huliganism, dar au dorit aplanarea nemijlocită a conflictului.

Verificînd legalitatea pedepsei stabilite inculpaților Cozmuța Serghei, Harabagiu Nicolae și Hortolomei Dionisie, instanța de apel a constatat că, instanța de fond a ținut cont de prevederile art. 61, 75 - 77 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de motivul acesteia, de persoana celor vinovați, de lipsa circumstanțelor atenuante și agravante, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovaților, astfel, stabilindu-le o pedeapsă echitabilă pentru cele săvîrșite.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror, care solicită casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată, invocînd temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală - *hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, cînd instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și dacă s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

În susținerea solicitării sale indică ilegalitatea deciziei instanței de apel, care a menținut hotărîrea primei instanțe, ce nu corespunde prevederilor art. 394 alin. (1) pct.1) Cod de procedură penală, deoarece constatînd fapta prejudiciabilă nu a indicat data și ora comiterii infracțiunii.

În opinia recurentului, cumulul de probe administrate pe cauza dată și cercetate în instanțele de fond confirmă vinovăția tuturor inculpaților în săvîrșirea infracțiunii imputate și urmează a fi recunoscuți vinovați și condamnați.

Totodată, consideră că, pedeapsa stabilită inculpaților Cozmuța Serghei, Harabagiu Nicolae și Hortolomei Dionisie este o pedeapsă prea blîndă în raport cu circumstanțele cauzei.

7. Judecînd recursul ordinar în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul lărgit consideră că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța de recurs este în drept să-l admită, să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza

oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Alin. (4) și (5) al aceleiași norme, prevede că în vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor, pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Conform cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de drept, asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel, sunt: dacă fapta reținută ori imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, dacă probele au fost apreciate corect de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate. În cazul în care s-ar constata încălcări ale prevederilor legale referitor la ele, hotărîrea instanței de fond urmează a fi desființată cu rejudecarea cauzei.

Analizînd decizia atacată, Colegiul lărgit concluzionează că instanța de apel prematur a menținut hotărîrea primei instanțe privind achitarea inculpaților Țapeș Ion Andrei și Paliș Ion Victor, învinuiți de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, din motiv că fapta inculpaților nu întrunește elementele infracțiunii, deoarece nu a supus unei analize obiective cumulul de probe, adus în sprijinul învinuirii, prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

În acest sens, Colegiul lărgit menționează declarațiile părții vătămate Bolocan Ion, a martorilor Cucu Ion și Gonța Grigore, prin care se confirmă faptul că, la bătaia din 08 aprilie 2014 au participat toți inculpații, Harabagiu Nicolae numit Colea „Carandaș”, Cozmuța Serghei numit „Bîrghi”, Hortolomei Dionisie numit „Șalaga” Denis, Țapeș Ion numit „Bîcu” Nicu, un cumnat de-a lui Harabagiu Nicolae, al cărui nume nu-l cunosc, precum și prin declarațiile Catanoi Elena, care a declarat că, ieșind în stradă a văzut un grup de bărbați, dar nu i-a recunoscut, care îl băteau pe un alt bărbat, care se afla la pămînt și striga ajutor, îl loveau cu picioarele și cu niște haragi (f.d.40, vol. I).

Totodată, instanța relevă că, acest martor, Catanoi Elena a declarat că anume ea și Buzu Veronica l-au scos pe cel bătut din mîinele bărbaților necunoscuți, pe cînd din declarațiile inculpaților și a martorului Paliș Zinaida (soția inculpatului Paliș Ion), care au fost puse la baza hotărîrilor adoptate de instanțele de fond și de apel, anume Țapeș Ion și Paliș Ion au fost cei ce s-au implicat și i-au despărțit.

Mai mult ca atît, Colegiul lărgit reține faptul că, potrivit concluziei raportului de expertiză medico-legală nr. 1051/D din 20.05.2014, se confirmă că la Bolocan Ion s-a constatat: traumă cranio-cerebrală acută închisă manifestată prin comoție cerebrală; fractura oaselor nazale fără deplasare; plagă contuză regiunea frontală, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și în baza acestui criteriu, în comun se califică ca vătămare ușoară

(f. d. 20, Vol. I), iar instanța de fond exclude din învinuire aplicarea de către Harabagiu Nicolae a unei pietre, indicînd că acest fapt nu este confirmat de martori sau prin alte probe.

În acest sens, Colegiul constată că instanța de apel nu s-a expus asupra acestei probe, precum și în coraborare cu acestea a declarațiilor constante ale părții vătămate, care a relatat despre faptul că el a fost lovit cu o piatră în regiunea capului.

Colegiul penal constată că instanța de apel, judecînd apelul procurorului nu s-a expus asupra tuturor motivelor indicate în acesta, ci doar s-a limitat în motivarea soluției de menținere a sentinței la o frază generală „*Cît privește apelul declarat de acuzatorul de stat, urmează a fi respins ca nefondat, deoarece atît în instanța de fond cît și în instanța de apel vinovăția inculpaților Țapeș Ion și Paliș Ion nu a fost dovedită și corect au fost achitați, iar în privința inculpaților Cozmuța Serghei, Harabagiu Nicolae și Hortolomei Dionisie instanța de fond le-a stabilit o pedeapsă legală, în limitele legii.*”

Colegiul menționează că potrivit art. 93 alin.(1) și alin.(2) Cod de procedură penală, probele sînt elemente de fapt dobîndite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței infracțiunii, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției, precum și la stabilirea altor împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei, și în calitate de probe în procesul penal se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: 1) declarațiile bănuیتului, învinuitului, inculpatului, ale părții vătămate, părții civile, părții civilmente responsabile, martorului; 2) raportul de expertiză, etc.

Conform art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, toate probele administrate în cauza penală vor fi verificate sub toate aspectele, complet și obiectiv. Verificarea probelor constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, administrarea de noi probe și verificarea sursei din care provin probele, în conformitate cu prevederile prezentului cod, prin procedee probatorii respective, iar în conformitate cu art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Totodată, instanța de recurs reține și faptul că, prima instanță a descris fapta criminală, considerată ca fiind dovedită, însă nu a indicat timpul săvîrșirii ei (data și ora), ceea ce contravine prevederilor art. 394 alin.(1) Cod de procedură penală.

Din considerentele menționate, Colegiul lărgit conchide că soluția adoptată de către instanța de apel este contrară prevederilor legale, astfel, instanța de apel, judecînd cauza dată, a comis eroarea de drept prevăzută în art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, la care se face referire în recurs, eroare ce nu poate fi corectată de către instanța de recurs, deci există temeiul de casare a soluției adoptate de către instanța de apel.

Reieșind din aceste circumstanțe, Colegiul lărgit consideră necesar a casa total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2015,

cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în strictă conformitate cu prevederile legale.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care stabilește procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe în modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legale asupra motivelor indicate în apel de procuror, și ținând cont de motivele casării deciziei atacate, precum și de practica judiciară constantă, și să pronunțe o hotărîre legală și întemeiată.

8. În conformitate cu art. 434, art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit,

D E C I D E:

Se admite recursul ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Gavriliță Vitalie, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2015, în cauza penală în privința lui **Țapeș Ion Andrei, Paliț Ion Victor, Cozmuța Serghei Petru, Harabagiu Nicolae, Hortolomei Dionisie Tudor** și se dispune rejudecarea cauzei de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Pronunțată integral la data de **13 mai 2016**.

Președinte

Ursache Petru

Judecător

Toma Nadejda

Judecător

Nicolaev Ghenadie

Judecător

Timofti Vladimir

Judecător

Moraru Petru